

Anna meille jokapäiväinen leipämme

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon
piispojen kannanotto maailman
ruokaturvan puolesta

Anna meille jokapäiväinen leipämme

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon piispojen kannanotto maailman ruokaturvan puolesta

Jokapäiväinen leipä on ihmisarvoisen elämän perusedellytys. Ilman ruokaa ihminen ei selviydy, eikä ravinnon puutteesta kärsivä lapsi kasva terveeksi aikuiseksi. Yhdistyneiden kansakuntien viime marraskuisen arvion mukaan joka päivä kuolee nälkään 17 000 lasta – yksi lapsi joka viides sekunti, kuusi miljoonaa lasta vuodessa.

Näin ei saa jatkua. Kirkot ympäri maailman yhtyvät Jeesuksen opettamaan rukoukseen ”Anna meille meidän jokapäiväinen leipämme”. Tämä kaikkia kristittyjä yhdistävä rukous on yhtä aikaa Jumalalle osoitettu pyyntö ja meille ihmisille annettu tehtävä. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon piispoina vetoamme sen puolesta,

että maamme tuleva hallitus ja Suomi kansainvälisessä yhteistyössään edistäisivät ruokakriisin ratkaisemista kansainvälisesti.

Nälkä ei ole väistämättömyys, joka kohtalon tavoin lankeaa joidenkin ihmisten osaksi. Kysymys on ongelmasta, joka voidaan ratkaista. Ruokaa voidaan saada kaikille.

Kriisin taustalla on monia syitä. Siksi tarvittavien toimenpiteidenkin kirjo on laaja. Niistä on mahdollista koota toteuttamiskelpoinen poliittinen ohjelma. Olennaista on laaja kansainvälinen sitoutuminen sen toteuttamiseen. Se edellyttää, että kaikki valtiot antavat oman panoksensa.

Suomi voi olla yksi aloitteentekijä. Osana Euroopan unionia Suomella on mahdollisuus toimia aktiivisesti oikeudenmukaisen ja kestäväen ruokaturvapolitiikan puolesta.

Viime kädessä tarvitaan muutos kansainväliseen poliittiseen ja taloudelliseen järjestelmään. Ruokaa ei voi käsitellä samalla tavalla kuin kulutushyödykkeitä. Riittävä ravinto on ihmisoikeus ja kaiken elämän ehto. Siksi ruoan tuotantoa ja markkinoita on voitava tukea ja suojella silloin, kun ruokaturva sitä vaatii.

Kysymys ei ole vain ruoan saataavuudesta. Kaikilla ihmisillä on yhtäläinen oikeus toimeentuloon. Maailman köyhiä ei saa ohittaa päätöksenteossa, joka koskee heidän elinehtojaan. Heille kuuluu paikka sekä yhteisessä ruokapöydässä että niiden pöytien ääressä, joissa päätetään heidän kohtalostaan.

Oikeudenmukaisuuden ja yhtäläisen ihmisarvon vaatimus on luovuttamaton osa kristillistä uskoa. Raamatun mukaan jokainen ihminen on Jumalan kuva ja Jumala kantaa erityistä huolta köyhistä ja haavoittuvista. Jeesus samaistui nälkäisiin ja opetti, että Jumala kohdataan kärsivissä lähimmäisissä. Jo ensimmäinen seurakunta otti tehtäväkseen jakaa ruokaa ja huolehtia köyhistä. Sama ihanne ohjaa yhä seurakuntien diakoniatyötä ja kirkkojen kansainvälistä avustustoimintaa.

Nälkä on oikeudenmukaisuuskysymys. Kaikilla ihmisillä on yhtäläinen oikeus elämään ja ihmisarvoon. Silti joka kuudes heistä on vailla jokapäiväistä leipää.

Olemme kirkkona tietoisia omasta vastuustamme globaalin epäoikeudenmukaisuuden synnyssä. Emme ole eläneet ihanteemme mukaisesti.

Kirkoilla oli roolinsa siirtomaiden alistamisessa, mikä loi pohjan myöhemmälle kehitykselle. Olemme osallisia ongelmassa, ja haluamme nyt edistää sen ratkaisua.

jäsen kärsii, kärsivät kaikki jäsenet” (1. Kor. 12:26). Lähimmäisyyttä on mahdollista toteuttaa globaalisti siinä missä taloutta ja politiikkaakin.

Vetoamme kaikkiin poliittisiin puolueisiin, jotta vaalien jälkeen muodostettava hallitus toimisi köyhimpien maiden ruokaturvan edistämiseksi. Ehdotamme, että ensimmäisenä askeleena hallitukseen nimitetään valtioneuvoston ruokapoliittinen asiantuntija ja seuraava tulevaisuuslonteko laaditaan globaalista ruokapolitiikasta. Siinä määritetään Suomen lyhyen ja pitkän aikavälin toimet sen puolesta, että oikeus riittävään ruokaan toteutuu.

Ratkaisut ovat poliittisia, ja ne tarvitsevat kansalaisten laajaa tukea. Muutos tarvitsee rohkeita puolesta-puhujia. Siksi vetoamme yhteiskunnallisiin vaikuttajiin ja kansalaisiin, jotta he

**Ymmärrämme, että haasteet ovat vaativia.
Tarvitaan totuudenmukainen kuva paitsi ongelmasta
ja sen syistä, myös mahdollisista ratkaisuista.
Haluamme kannanotollamme avata keskustelua
ruokakriisin taustoista ja ratkaisumalleista.**

Välittömän avun antamisen lisäksi kirkot näkevät velvollisuudekseen vaikuttaa inhimillisemmän yhteiskunnan puolesta. Ne haluavat antaa äänen äänettömille ja muistuttaa päättäjiä näiden velvollisuudesta edistää kaikkien ihmisten yhteistä hyvää. Lähimmäisenrakkauden käsky ei tee eroa meidän ja muiden, oman kansan ja muukalaisten välille. ”Jos yksi

antaisivat äänensä kuulua ja liittyisivät maailmanlaajuiseen liikkeeseen nälän poistamiseksi.

Yhdessä muiden kirkkojen kanssa ilmaisemme tukemme niille, joiden oikeus jokapäiväiseen leipään ei vielä toteudu. Kysymys ei ole joidenkin

köyhien muukalaisten asiasta. Ihmissyys on meille kaikille yhteistä. Siksi yhteinen rukouksemme haastaa meitä elämään ja toimimaan niin, että pyyntö "anna meille jokapäiväinen leipämme" toteutuu jokaisen lapsen ja aikuisen elämässä.

15. päivänä lokakuuta 2010

Kari Mäkinen Turun ja Suomen arkkipiispa

Wille Riekkinen Kuopion piispa

Samuel Salmi Oulun piispa

Mikko Heikka Espoon piispa

Simo Peura Lapuan piispa

Matti Repo Tampereen piispa

Seppo Häkkinen Mikkelin piispa

Björn Vikström Porvoon piispa

Irja Askola Helsingin piispa

Taustaa: ruokakriisin tila, syyt ja ratkaisut

Jokapäiväinen leipä on ihmisarvoisen elämän edellytys

Ihmisarvoisen elämän perusedellytys on riittävä toimeentulo – jokapäiväinen leipä. Sen merkitys korostuu Isä meidän -rukouksessa, jonka Jeesus opetti seuraajilleen. Siinä jokapäiväinen leipä on se perustarve, jota ihmisten tulee yhdessä ensimmäiseksi pyytää.

Pyyntö on samalla kertaa sitoumus. Jeesuksen opettama Kultainen sääntö kehottaa meitä: "Niin kuin te tahdotte ihmisten tekevän teille, niin tehkää te heille" (Luuk. 6:31). Tunnustaessamme oman tarpeemme sitoudumme tekemään parhaamme, jotta yhtäläinen oikeus jokapäiväiseen leipään toteutuu kaikkien kohdalla.

Siksi tilannetta, jossa suuri osa maailman ihmisistä on jatkuvasti vailla toimeentulon edellytyksiä, on mahdotonta hyväksyä. Raamatun sanoin: "Jos joku, jonka toimeentulo on turvattu, näkee veljensä kärsivän puutetta mutta sulkee häneltä sydämensä, kuinka Jumalan rakkaus voisi pysyä hänessä?" (1. Joh. 3:17).

Kristillisen ihmiskäsityksen mukaan kaikilla ihmisillä on yhtäläinen ja luovuttamaton ihmisarvo. Koska ihminen on Jumalan kuva, ihmisyykskin on pyhää ja loukkaamatonta. Tämä merkitsee sekä jokaisen ihmisen oikeutta ihmisarvoiseen kohteluun että jokaisen ihmisen

velvollisuutta kohdella toisia näiden ihmisarvon edellyttämällä tavalla.

Ihmisarvoisen kohtelun velvoite koskee sekä yksilöiden välisiä suhteita että yhteiskunnan rakenteita. Niissä vallitsevaa epäoikeudenmukaisuuden tilaa ja sen aiheuttamaa suhteiden rikoutumista luonnehditaan perinteisessä kristillisessä kielenkäytössä nimellä synti. Synti on Jumalan tahdon vastainen olosuhde, joka vahingoittaa yhteistä hyvää ja uhkaa ihmisarvoisen elämän toteutumista.

Ruokatilanne on heikentynyt dramaattisesti

Juuri nyt vailla toimeentulon edellytyksiä on häkellyttävän suuri osa maailman ihmisistä. Vuonna 2009 nälkää näkevien määrä ylitti ensi kertaa miljardin ihmisen rajan. Se tarkoittaa – Maailman ruokaohjelma WFP:n

määritelmän mukaisesti – että joka kuudes ihminen ei saa riittävästi ruokaa pysyäkseen terveenä ja elääkseen aktiivista elämää. Tämä on sietämätön asiointila.

Näin ei pitänyt käydä. YK:n vuosituhattavoitteista ensimmäinen oli ja on yhä puolittaa äärimmäisessä nälässä ja köyhyydessä elävien ihmisten osuus maailman väestöstä vuoteen 2015 mennessä. Tavoite liukuu kuitenkin koko ajan kauemmaksi. Kehitys kääntyi huonompaan suuntaan vuoden 2004 jälkeen ja erityisesti vuoden 2008 ruoka- ja talouskriisin seurauksena.

Jokapäiväisen leivän merkityksestä vallitsee sinänsä laaja yksimielisyys. Yleisen ja yhtäläisen ihmisarvon takaimiseksi on sovittu yleisistä ja yhtäläisistä ihmisoikeuksista, ja riittävä ruoka on määritelty ihmisoikeudeksi YK:n

taloudellisten, sosiaalisten ja sivistyksellisten oikeuksien sopimuksessa jo vuonna 1966. Myös "vapaus nälästä" on siinä määritelty perustavanlaatuisiksi oikeudeksi. Kuten ihmisoikeus-sopimuksissa todetaan, kunkin maan hallitus on osaltaan vastuussa ihmisoikeuksien toteutumisesta; jos ne eivät kykene siihen, kansainvälisen yhteisön tulee auttaa. Vastuu on yhteinen.

Epäonnistumisen syy ei ole myöskään ulkoisissa olosuhteissa. Vastoin yleistä mielikuvaa vain alle 8% nälästä johtuu katastrofeista. Suurin osa nälkäisistä elää jatkuvaa aliravittua arkea, ja syyt ovat pysyvämpiä. Köyhän ihmisen näkökulmasta ruokaturvalla on neljä ulottuvuutta:

1) **ruoan saatavuus** (kuinka paljon ruokaa voi itse tuottaa tai kuinka paljon muiden tuottamaa ruokaa on saatavilla);

- 2) **kyky hankkia ruokaa** (tulonhankintakyky);
- 3) **käytettävyys** (ravitseuksellisesti riittävä ruokavalio) ja
- 4) **vakaus** (kuinka paljon ruokaturva vaihtelee eri aikoina). Avainkysymys koskee ihmisten mahdollisuutta vaikuttaa omaan tilanteeseensa ja siihen, millaista politiikkaa tehdään tilanteen parantamiseksi.

Ruokaturvan, maatalouden ja maaseudun kehitys on ollut kansainvälisen kehityspolitiikan painopisteenä vuoden 2000 vuosituhattulistuksesta alkaen, mutta viimeistään vuonna 2008 ruokakriisi herätti päättäjät eri puolilla maailmaa siihen, että käytössä olevat keinot eivät riitä. Viime vuosina on järjestetty useita korkean tason keskusteluja – muun muassa YK:n elintarvike- ja maatalousjärjestö

FAO:n ja rikkaimpien teollisuusmaiden G8-ryhmän puitteissa – joissa on pohdittu, mitä tulisi tehdä toisin. Nämä prosessit ovat kuitenkin kesken, ja sittemmin erityisesti teollisuusmaiden huomio on kiinnittynyt ruokaongelman sijasta globaaliin taluskriisiin.

Kuten YK:n oikeus ruokaan -erityisraportoija **Olivier de Schutter** on todennut, vielä ei ole tehty riittäviä rakenteellisia muutoksia, eikä ruoan tuotannon lisääminen yksin ratkaise ongelmaa. Tarvitaan kokonaisvaltaisia ratkaisuja. Tarvitaan ihmislähtöistä ja ihmisarvolähtöistä politiikkaa, jonka tavoitteena on vähentää nälkää ja aliravitsemusta sekä vahvistaa haavoittuvimpien ryhmien mahdollisuuksia selvitä muuttuvissa tilanteissa ja ottaa liiketoiminnan edellyttämiä riskejä.

Miksi nälkä ei ole vielä loppunut?

Uusia ratkaisuja tarvitaan, koska ruokakriisi ja nälkää näkevien määrän kasvu kertovat kansainvälisen, poliittisen ja talousjärjestelmän epäonnistumisesta. Olemassa olevat ratkaisumallit eivät kykene turvaamaan yhteiskunnallista oikeudenmukaisuutta, kestävää kehitystä ja ihmisarvoisen elämän edellytyksiä.

Käytännössä viime vuosikymmenten talousajattelu on perustunut liikaa globaalitason ratkaisuihin ja markkinamekanismien voimaan. On lähdetty siitä, että elintarvikkeet ja maataloustuotteet ovat kaupallisia tuotteita siinä missä muutkin kulutushyödykkeet, eikä ole nähty ruoan erityislaatuisuutta elinehtona ja ihmisoikeutena. On toimittu kuin nälkä olisi vain ruoan kulutuskysyntää.

Koska maailmassa on riittävästi ruokaa, nälkäongelman ratkaisuna on pidetty yksipuolisesti ruoan liikkuvuutta maasta toiseen – huomaamatta, ettei maailman köyhimmillä ihmisillä ole edellytyksiä osallistua tähän globaaliin markkinajärjestelmään. On uskottu, että heidän edellytyksensä paranevat vähitellen, vaikka takeita tästä ei ole – pikemminkin runsaasti sijaa epäilylle.

Viime vuosikymmeninä on tehty näiden virheellisten lähtökohtien pohjalta useita rakenteellisia tai poliittisia muutoksia, jotka ovat vaikuttaneet keskeisesti köyhimpien kehitysmaiden ruokaturvaan:

- Maataloustuotteiden kauppaa on vuodesta 1995 alkaen säädelty Maailman kauppajärjestö WTO:n sitovilla monenkeskisillä sopimuksilla. Näiden sopimusten tavoit-

teenä on ollut tullien ja tukien vähentäminen (siltä osin kuin niitä on ollut olemassa vuonna 1995) sekä uusien tullien ja tukien kieltäminen.

- Kehitysmaita on 1980-luvulta lähtien voimakkaasti kannustettu tuottamaan vientituotteita ja integroitumaan maailmanmarkkinoille. Vientitulojen saaminen on helpottanut velanmaksua. Tämä on korostanut vientiin suuntautuneiden suurtilojen asemaa paikalliseen käyttöön suuntautuneiden pientilojen kustannuksella ja markkinoille suuntautuvia tuotantosuuntia kotimaisen elintarvikesyntyn kustannuksella.
- Velkaongelmien hoitamiseksi kansainväliset rahoituslaitokset (Maailmanpankki, Kansainvälinen valuuttarahasto, alueelliset kehityspankit)

ovat edellyttäneet rajuja julkisen talouden supistuksia, mikä on tarkoittanut muun muassa kehitysmaiden maatalouden tukijärjestelmien ja -instituutioiden alasajoa. Tämän seurauksena pienviljelyn tukeminen, tutkimus- ja kehittämislaitokset, valtiolliset varmuusvarastot tai lannoitejärjestelmät on lopetettu monissa maissa.

- Viimeisen kolmen vuosikymmenen aikana kehitysyhteistyövarojen kohdistuminen maatalouden kehittämiseen on vähentynyt noin 20 prosentista alle viiteen prosenttiin. Myöskään kokonaisuutena kehitysyhteistyömäärärahat eivät ole nousseet sovitusti. Vuonna 2009 virallista kehitysapua annettiin yhteensä noin 119,6 miljardia dollaria eli vain 0,31 % OECD/DAC -jäsenmaiden bruttokansan-

tulosta – vastoin toistuvia sitoumuksia nostaa apuvarat 0,7 prosenttiin.

- WTO:n "kehityskierroksen" neuvottelut ovat olleet käynnissä vuodesta 2001 ilman tulosta. Siksi monet kehitysmaiden ruokaturvan kannalta keskeiset ongelmat ovat yhä ratkaisematta. Koska teollisuusmaiden maataloustuotannon ja viennin tukijärjestelmien muutoksesta ei ole sovittu, kehitysmaiden pienviljelijöiden kannalta epäoikeudenmukainen kilpailuasetelma jatkuu. Koska kehitysmaiden mahdollisuuksista suojata tuotantoaan ei ole päästy sopuun, halpojen tuontituotteiden pääsy niiden markkinoille vaarantaa kestävän ruokaturvan edellytykset paikallisesti. Samanaikaisesti esimerkiksi EU on neuvotellut kehitysmai-

den kanssa alueellisia kauppasopimuksia (kuten EPA-sopimukset ja Keski-Amerikan maiden kanssa neuvoteltu sopimus), jotka eivät ole korjanneet epäoikeudenmukaista kilpailuasetelmaa vaan joskus jopa pahentaneet tilannetta.

- Tekijänoikeussäätöjen nykyinen tulkinta on johtanut siihen, että esimerkiksi lannoitteiden ja uusien lajikkeiden käytöstä on tullut yhä vahvemmin muutamien monikansallisten yritysten monopoli, ja ne ovat siten usein hinnoiltaan pienviljelijöiden ulottumattomissa.
- Lisääntynyt kilpailu maasta aiheuttaa entistä enemmän maanomistusoloihin liittyviä ristiriitoja. Kilpailun taustalla ovat muun muassa ilmastonmuutokseen torjuntaan liittyvät paineet käyttää viljelymaata biopolttoainekasvien vilje-

lyyn ja metsittämiseen hiilinieluisi. Lisäksi Kiina, Saudi-Arabia, Etelä-Korea ja monet muut maat ovat viime vuosina vuokranneet Afrikasta maata omien kansalaistensa ruoanviljelyyn.

- Kansainvälisten investoijien keinottelu ruoalla ja muilla perushyödykkeillä on lisääntynyt viime vuosien aikana huomattavasti, mikä heiluttelee ruoan hintoja maailmanmarkkinoilla ja vaikuttaa näin kielteisesti viljelypäättöksiin sekä viljelijöiden toimeentuloon.

Ilmastonmuutoksen vaikutukset ovat entisestään pahentaneet kehitysmaiden ruokaturvatilannetta. Teollisuusmaiden huimasti lisääntyneiden päästöjen sekä niin sanottujen kehittyvien talouksien kasvavan energian ja raaka-ainetarpeen aikaansaama muu-

tos näkyy kehitysmaissa jo nyt pidentyneinä kuivina kausina, rankempina sateina ja tulvina ja tiheämmin toistuvina luonnonkatastrofeina. Ruokaturvan edellytykset heikkenevät jatkuvasti ilmastonmuutoksen edessä. Ponnisteluja on tästäkin syytä lisättävä.

Globaalin oikeudenmukaisuuden kannalta ilmastonmuutoksen ja ruokaturvan välinen yhteys on avainasemassa, ja siihen on syytä kiinnittää kansainvälisesti paljon nykyistä enemmän huomiota. Heikoimmassa asemassa olevat eivät saa joutua maksamaaan suurinta laskua ongelmasta, joka ei ole heidän omaa syytään. Jotta näin ei tapahtuisi, kehitysmaiden ilmastonmuutoksen hillintä ja sopeutuminen vaativat valtavasti varoja eivätkä nämä varat saa olla pois muista toimenpiteistä köyhyyden ja nälän

torjumiseksi. Siksi lähivuosisikymmeninä tarvitaan mittavia ponnisteluja uusien rahoituslähteiden ja toimintamallien löytämiseksi.

Kehitysmaille on luotava edellytykset kantaa vastuuta

Huolimatta kansainvälisen poliittisen ja taloudellisen järjestelmän puutteista kehitysmaiden tulee kantaa oma vastuunsa kansalaistensa tilanteesta. Haluavatko kehitysmaiden hallitukset panostaa köyhimpien ihmisten ruokaturvaan? Pystyvätkö ne siihen?

Kehitysmaiden hallinto on usein heikkoa ja läpinäkymätöntä ja yhteiskuntarauha hauras. Köyhien ihmisten vaikutusmahdollisuudet ovat rajalliset. Kaikkein köyhimmät elävät syrjityinä yhteiskunnan ulkopuolella, vailla

mahdollisuuksia vaikuttaa omaan elämänsä. Kansallisessa päätöksenteossa he jäävät vähälle huomiolle. Kehitysmaiden hallitusten politiikka myötäilee usein kaupungissa asuvan keski- tai yläluokan etuja ja nojaa vahvasti ulkomaisten sijoittajien ja avunantajien painotuksiin.

valtiorakenteiden ja taloushallinnon vahvistamiseen? Vähemmällä huomiolla ja suppeammalla keinovalikoimalla on pureuduttu kansalaisten mahdollisuuksiin nostaa esiin tarpeita, vaikuttaa poliittisesti sekä seurata politiikan toimeenpanoa ja pitää hallituksiaan tilivelvollisina. Tämä vaatisi huomattavasti nykyistä suurempaa huomiota.

Muutos on mahdollinen

Haasteet ovat suuria, mutta emme ole mahdottoman edessä. Vaikeisiinkin globaaleihin ongelmiin on mahdollista puuttua – ja juuri niihin puuttuminen on olennaisen tärkeää. Hallitusten päättäväinen reagointi talouskriisiin osoitti, ettei globalisaatio ole suinkaan vienyt valtioiden vaikutusmahdollisuuksia, vaan tahtoa, varoja ja muutostoimaa löytyy tarvittaessa nopeas-

Mikä on kansainvälisen yhteisön vastuu, ja mikä on avunantajamaiden, yritysten ja monenkeskisten järjestöjen rooli?

Kansainvälisen talouspolitiikan asetelmien vuoksi kehitysmaiden poliitikoilla on usein hyvin vähän poliittista liikkumatilaa. Tulisiko tilaa väljentää? Hyvän hallinnon ja demokratian tukeminen ja korruption vastainen työ ovat olleet kasvavasti esillä 2000-luvun kehityspolitiikassa, mutta onko huomio keskittynyt liikaa

tiken. Talouden toimintaa voidaan yhä säädellä poliittisilla päätöksillä, ja kun yhteiskunnan etu on vakavasti uhatuna, vaikeitakin päätöksiä saadaan aikaan.

Poliittisten muutosten vauhdittamiseksi tarvitaan kansalaisten tukea. Tässäkin kokemukset ovat rohkaisevia, mikä on kannustanut myös tämän kannanoton julkaisemiseen. Vuosituhannen vaihteessa kirkkojen *Jubilee 2000* -kampanja vaati velka-armahdusta kehitysmaille. Vaikka tätä pidettiin aluksi epärealistisena, maailmanlaajaksi levinnyt kampanja tuotti tulosta. Kaikkein köyhimmille maille annettiin helpotuksia maksuaikatauluissa ja koroissa. Myös päätöksiä velkojen mitätöinnistä tehtiin.

Viimeisin osoitus globaalien kansalaisliikkeen voimasta on ilmastomuutoksen nostaminen kan-

sainvälisen politiikan keskeiseksi kysymykseksi. Tämä on saatu aikaan kirkkojen, ympäristö- ja kehitysjärjestöjen ja monien muiden yhteistyöllä. Vaikka velkaongelman ja ilmastomuutoksen edellyttämistä toimista tehdyt päätökset jättävätkin yhä paljon toivomisen varaa, kansanliikkeet ovat osoittaneet muutosvoimansa.

Jos kansalaisyhteiskunta herää vaatimaan politiikan muutosta ja esittää toteuttamiskelpoisia suosituksia, ruokakriisin edellyttämät toimenpiteet ovat mahdollisia toteuttaa.

Suomalaiset voivat vaikuttaa eduskuntaan ja maan hallitukseen. Euroopan unioni tarjoaa mahdollisuuden vaikuttaa jäsenmaiden yhteistoimintaan ja unionin päätöksiin. Globaali kansalaisyhteiskunta ja hallitukset voivat yhdessä vaikuttaa

Suomen tulee liittyä osaksi kansainvälistä muutosvoimaa, jolla oikeus ruokaan nostetaan 2010-luvun keskeisimmäksi kansainvälisen politiikan kysymykseksi.

monenkeskisten kansainvälisten toimijoiden kuten YK:n, rahoituslaitosten ja kauppajärjestöjen päätöksiin.

Mitä voidaan tehdä?

Globaali kansalaisliike poliittisen muutoksen puolesta on parhaillaan syntymässä: kansalaiset, järjestöt, kirjat ja muut toimijat ympäri maailman haluavat kestävän ratkaisun ihmisten nälkään. Tätä liikettä ja sen kasvua pitää tukea: tietoa nälän syistä tulee lisätä ja tarvittavia muutoksia tulee edistää.

Yksittäisenä maana Suomen on vaikea saada aikaan muutoksia globaaleilla forumeilla. Siksi on saatava

merkittävämmät toimijat mukaan ja vahvistettava esimerkiksi Euroopan unionin asemaa globaalina toimijana. Lissabonin sopimuksen hyväksymisen jälkeen EU pyrkii toimimaan ulkosuhdepolitiikassaan yhä uskottavammin ja yhtenäisemmin. Kun tätä uutta profiilia luodaan, ruokaturvakysymyksen ratkaisun edistäminen tulisi ottaa asialistan kärkeeseen. Suomen olisi myös tuettava kaikkia sellaisia toimia, joilla kehitysmaiden asema globaalissa päätöksenteossa vahvistuu ja jotka vahvistavat köyhimpien väestöryhmien tarpeiden heijastumista kehitysmaiden ajamiin asioihin.

Millaista sitten olisi uusi ruokaturvapolitiikka? Sen tärkein sisältö on saada paikallistaso ruokaturvapolitiikan ytimeen. Vähimmäisehtona on talouden globalisaation rajoittaminen niin, että paikallinen ruokaturva voi toteutua.

Käytännössä kestävä ja vastuullinen ruokaturvapolitiikka edistää muun muassa seuraavia asioita:

- Tuetaan pienviljelijöiden maataloustuotantoa ja toimeentulomahdollisuuksia sekä paikallisten tai alueellisten markkinoiden toimivuutta. Tässä yhteydessä on syytä korostaa erityisesti naisten tukemista ja heidän asemansa parantamista. Pienviljelijöistä valtaosa on naisia, mutta esimerkiksi heidän omistusosuutensa viljelemistään maista on marginaalinen, eikä heillä pääsääntöisesti ole mahdollisuutta vaikuttaa maataloutta koskeviin päätöksiin.
- Lisätään kehitysyhteistyömäärärahoja sekä maataloustuotannon ja -kaupan kehittämiseen suunnatun tuen osuutta ja jatketaan avun tuloksellisuuden parantamista –

eikä sisällytetä ilmastonmuutoksen rahoitustukia nykyisiin kehitysyhteistyövaroihin.

- Sallitaan kehitysmaiden suojautua maataloustuotteiden tuonnilta silloin, kun se vaikeuttaa niiden ruokaturvan toteutumista.
- Lopetetaan kilpailuasetaelmaa vääristävä tuotannon tukeminen.
- Vähennetään sellaisia rahoituslaitospolitiikan ehtoja, jotka rajoittavat ruokaturvapolitiikan liikkumatilaa ja mahdollisuuksia.
- Panostetaan siihen, että köyhien ääni saadaan kuuluviin sekä kehitysmaissa että kansainvälisissä prosesseissa, joissa tehdään heidän ruokaturvaansa vaikuttavia päätöksiä. Tuetaan demokratiakehitystä ja erityisesti kansalaisyhteiskuntaa, pienviljelijöiden järjestäytymistä ja heidän vaikutusmahdollisuuksia.

siensa vahvistumista. Harjoitetaan johdonmukaista ihmisoikeuspolitiikkaa kaikkien maiden hallitusten kohdalla.

- Uudistetaan kansainvälisten rahoituslaitosten päätöksentekojärjestelmiä niin, että velanottajamailla on nykyistä vahvempi mahdollisuus vaikuttaa laitosten linjauksiin.
- Uudistetaan globaali ruokaturvahallinto sellaiseksi, että se välttää pirstaleisen, keskinäiskilpailevan rakenteen ja antaa mahdollisuuden ruokaturvan pitämiseen kansainvälisen ja kansallisen politiikan ytimessä.
- Laaditaan nopeasti uusi ilmastosopimus, jossa sovitaan riittävästä päästövähennyksistä ja sitoumuksista tukea kehitysmaita ilmastonmuutokseen sopeutumisessa.

- Panostetaan toisen sukupolven biopolttoaineiden kehittämiseen ja hillitään viljelykasvipohjaisen biopolttoaineiden tuotantoa. Turvataan hiilinielu-/metsityshankkeissa paikallisyhteisöjen oikeus maahan ja ruokaturvaan.
- Etsitään keinoja rahoitusmarkkinoiden vakauttamiseksi ja ruoalla keinottelun hillitsemiseksi.

On tärkeää, että havahdumme mitattavan muutoksen tarpeeseen ja ryhdymme suomalaisena yhteiskuntana ponnistelemaan muutoksen puolesta. Keskustelua keinoista ja niiden yksityiskohdista on syytä jatkaa.

Lopuksi

Maailmassa on riittävästi ruokaa kaikille. Silti miljardi ihmistä elää äärimmäisessä nälässä ja köyhyydessä. Joka kuudes ihminen on vailla riittävästä ravinnosta, ja joka päivä kuolee nälkään 17 000 lasta, yksi lapsi joka viides sekunti, kuusi miljoonaa lasta vuodessa.

Kristinuskon näkökulmasta kaikki ihmiset ovat samanarvoisia. Jokainen ihmiselämä on yhtä lailla pyhä ja jokainen ihminen yhtä täydellisesti Jumalan kuva. Sen, minkä suomme itsellemme ja omille lapsillemme, meidän tulee suoda kaikille ihmisille ja kaikkien ihmisten lapsille.

Tässä tilanteessa kristillisellä kirkolla voi olla vain yksi viesti. Maailman ruokaturvan puolesta on toimittava nyt, yhdessä, nopeasti ja päättäväisesti,

jokainen mahdollisuksiensa ja parhaan ymmärryksensä mukaan. Työtä on jatkettava, kunnes oikeus riittävään toimeentuloon ja ihmisarvoiseen elämään toteutuu kaikkien ihmisten kohdalla.

SUOMEN EVANKELIS-LUTERILAINEN KIRKKO

evl.fi/ruokaturva

ILMASTONSUOJELUA
EDISTÄVÄ PAPERI

